

ANOTÁCIE

PELÁN, Jiří: KAPITOLY Z FRANCOUZSKÉ, ITALSKÉ A ČESKÉ LITERATURY. Praha : Univerzita Karlova, Karolinum, 2007. 622 s.

Kniha popredného českého romanistu Jiřího Pelána je súhrnom štúdií, statí a konferenčných príspevkov z rokov 1999 – 2006. Nadväzuje na autorov predchádzajúci výber *Kapitoly z francouzské a italské literatury* z roku 2000.

Kniha je rozdelená do štyroch častí – príbehy o svätom gráli, súvislosti talianskej literatúry 19. storočia, české kontakty s európskou literatúrou a „portréty“.

V prvej časti dominujú interpretácie autorov a diel európskej stredovekej literatúry pojednávajúce o svätom gráli, štúdie o artušovskom mýte a časť štúdií je venovaná historickému kontextu, v ktorom „legendy“ o hľadaní grálu či rytie-roch okrúhleho stola vznikali. Pelán sa osobitne venuje Geoffroyovi z Monmouthu, Robertovi Waceovi a Chrétienovi de Troyes. Ozrejmjuje ich úlohu vo vývine francúzskej a anglickej literatúry a ich prepojenie na keltské (orálna tradícia), latinské (*Historica Britanica*) a antické zdroje (Vergíliov *Aeneas*, Ovídiove *Metamorfózy*). V stati o diele Roberta de Borona posúva príbeh ešte bližšie ku kresťanskej tradícii a interpretuje ho v súvislosti s prebiehajúcimi krížovými výpravami, pričom práve Borona označuje za autora christianizácie gráľového príbehu. V štúdiu Vulgata aneb kniha o Grálu analyzuje a interpretuje „opus magnum stredovekého románu“ – Knihu o grále. Vysvetľuje jej vznik ako pokus o napísanie novej Biblie a „pátra“ po jej autoroch. Túto časť dopĺňajú štúdie o Raymondovi Queneauovi (výklad jeho inšpiračných zdrojov a interpretácia románového debutu *Le Chiendent*) a o Samuelovi Beckettovi (interpretácia trilógie *Belaqua, Murphy, Watt*, prehľad diela a jeho literárny kontext).

Druhú časť štúdií otvára zamyslenie sa nad životom a dielom Giacoma Leopardiho. Autor sleduje vývin básnika, poukazuje na jeho vzory, tvorbu dáva do súvislostí s reálnym životom. Do-

týka sa tiež jeho filozofických diel a zásahu do polemiky o obrode talianskej slovesnosti. Osobitne sa venuje idyle *Nekonečno*, prozaickým záznamom *Zibaldone*, zbierke *Morálne dielka* a zbierke *Spevy*, ktorú považuje za básnický pendant k *Zibaldone*. V štúdiu Biedermeier a italská literatúra mapuje vznik pojmu biedermeier, jeho znaky, geografickú a časovú prepojenosť, analyzuje diela niektorých autorov (Manzoni, Porta, Giusti, Prati, Aleardi) z hľadiska štýlu, aplikuje znaky biedermeieru aj na autorov českej literatúry (Němcová, Erben, Tyl). Talianskej literatúre venuje priestor tiež v ďalších štúdiách. V Básnikoch súmráku rozširuje skupinu tzv. „krepuskolárnej poézie“ v nadväznosti na európsky modernizmus na autorov postsymbolistickej moderny a svoju tézu, že „verše krepuskolárných básniků nejsou jen dovětkem 19. století, ale že také otvírají století dvacáté“, dokazuje na diele Guida Gozzana, Sergia Corazziniho, Corrada Govonihho, Alda Palazzeschiho a Marina Morettiho. Na predchádzajúce štúdie voľne nadväzuje stať Pařížská inspirace italské avantgardy, s úvahami o futuristickom manifeste, diele Thomassa Marinettiho a jeho vzťahu k francúzskej moderne.

Tretí oddiel prepája predošlé časti s českým literárnym prostredím a kontextom v rôznych obdobiach – od stredoveku cez renesanciu a barok až po súčasnú literatúru. Pelán poukazuje na súvislosti s francúzsťou a talianskou literatúrou napr. v diele Jána Kollára (Kollár, Petrarca a Dante), Juliusa Zeyera, Josefa Šustu (Itálie jako literární téma: Julius Zeyer a Josef Šusta) či Bohumila Hrabala (napr. Quijotizmus v Hrabalovi). V tejto časti sa autor venuje aj rôznym otázkam prekladu (České překlady Françoise Villona, Překlad konformní a adaptační – na příklade *Píesne o Rolandovi*).

Tri záverečné štúdie sú venované Leovi Spitzerovi, Tzvetanovi Todorovovi a Claudiovi Magrisovi. Knihu dopĺňa podrobná bibliografia Jiřího Pelána.

Adelaida Mezeiová